

TÜRKİYE'DEKİ ISI YALITIM YÖNETMELİKLERİ STANDARTLAR VE DENETİM

F. FETHİ HİNCİNAR

1946 yılında İstanbul'da doğdu. İlkokulu saraçhane başı'nda, orta ve liseyi Sultanahmet Ticaret Lisesinde tamamladı. İstanbul İktisadi ve Ticari İlimler Akademisinden 1968 yılında mezun oldu. İtalya'da bankacılık, Hollanda ve Amerika Birleşik Devletlerinde mesleği ile ilgili kurs ve stajlara katıldı. 1970-79 yılında Türk Ytong'da mali ve idari işler müdürü olarak göreve başladı. 1990 yılından bu yana Türk Ytong Sanayi A.Ş. 'de Genel Müdür olarak görev yapıyor. Halen gazbeton üreticileri birliği yönetim kurulu başkanı, Türkiye Toprak Seramik, Çimento ve Cam Sanayii işverenler sendikası yönetim ve yürütme kurulu üyesi, Türkiye prefabrik birliği yönetim kurulu üyesi, Finans klüp yönetim kurulu üyesi olup, Türkiye genç işadamları derneği, Türkiye Avrupa topluluğu derneği, Türkiye muhasebe uzmanları derneği üyelikleri olan F. Fethi Hinginar İngilizce-İtalyanca biliyor.

GİRİŞ:

Ülkemizde % 2,5 oranındaki nüfus artışı, sanayileşme, gelişen ekonomik faaliyetler sonucu kente göçün artarak devam etmesi neticesinde konut ihtiyacı da giderek artmaktadır.

Ülkemizin birikimli konut ihtiyacı 2 milyonu aşmıştır. Ayrıca nüfus artışı ve iç gösteren kaynaklanan yıllık konut ihtiyacı 350 bin olmasına karşılık, inşa edilen konut sayısı 200 bin civarındadır.

Konut açığının büyümesi, buna karşılık inşaat sektörüne yeterli kaynak ve desteğin sağlanmaması standart dışı, sağlıklı, ısı yalıtımı, deprem yöneltmeliği gibi kural ve yönetmeliklere uyulmayan yapılaşmaya yol açmaktadır.

Standart dışı yapılaşma sonucu, Japonya'da, A.B.D.' de benzer şiddette meydana gelen bir depremde can ve mal kaybı olmazken, en son acı örneğini Mart ayında Erzincan'da yaşadığımız gibi ülkemizde olan bir depremde binlerce kişi ölüp, şehrin üçte ikilik kısmı yerle bir olabilmektedir.

Yine aynı şekilde ısı yalıtımsız binalar yüzünden ısınma amacıyla kullanılan enerjinin yarısı israf edilmekte, hem boşuna harcamakta, hem de havayı kirletmekteyiz.

TÜRKİYE'DEKİ ISI YALITIM YÖNETMELİKLERİ VE STANDARTLAR

Ülkemizde yapılardaki ısı kayıplarının azaltılması ile yakıt tasarrufu sağlanmasına yönelik ilk çalışma TS 825 (Binalarda Isı Yalıtım Kuralları) TSE tarafından 1970 yılında yayınlanmıştır. Ancak sadece Isı Yalıtım projelerinde gerekli hesaplamaların yapıldığı, zorunlu olmayan bu standart ile bir sonuca varılamamıştır.

Bu konudaki ilk yönetmelik Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı tarafından hazırlanan 3 Kasım 1977 tarih 16102 sayılı Resmi Gazetede yayınlanan "Isıtma ve Buhar Tesislerinin Yakıt Tüketiminde Ekonomi Sağlanması ve Hava Kirliliğinin Azaltılması Yönetmeliği" dir.

Bu yönetmeliğin amacı, ülke ekonomisi açısından son derece önemli olan yakıt tüketiminde tasarruf sağlamak ve halk sağlığını tehdit eden hava kirliliğini azaltmaktır. Yönetmelik hükümlerine göre, Yapı Projelerinde gerekli ısı yalıtım önlemleri alınmadığı takdirde, bu projelerin ilgili Belediyelerce onaylanmayacağı ve inşaat izni verilmeyeceği kesin ifadelerle belirtilmiş olmasının rağmen, bu yönetmelik ile mevcut imar yönetmelikleri arasında organik bir bağ kurulamaması nedeniyle pratikte uygulanmamış ve beklenen fayda sağlanamamıştır.

İkinci Yönetmelik İmar ve İskan Bakanlığı tarafından tamamlanarak 20 Ekim 1981 tarih ve 17499 sayılı Resmi Gazetede yayınlanarak yürürlüğe giren "Bazı Belediyelerin İmar Yönetmeliklerinde Değişiklik yapılması ve bu Yönetmeliklere Yeni Maddeler Eklmesi Hakkında Yönetmelik"tir.

Konunun uygulamaya girebilmesini sağlamak üzere öngörülen hususlar ile ilgili hükümler Belediye İmar Yönetmeliklerinin içine yerleştirilmiş, böylece gerek inşaat ruhsatı alınmasında, gerekse yapı kullanım izin kağıtlarının düzenlenmesinde binada ısı yalıtım şartlarının aranması prensibi getirilmiştir.

Bu Yönetmelikte yapılan bazı değişiklikler 18 Ocak 1985 tarih 18637 sayılı Resmi Gazetede yayınlanarak yürürlüğe girmiştir.

Bu yönetmeliğin 3. 43 Isı Yalıtım Maddesine göre "Binalar ısı kayıpları bakımından çevre şart ve gereklerine uygun düzeyde yalıtılacak ve bu husus düzenlenecek bir "Isı Yalıtım Projesi" ile gösterilmiş olacaktır.

Isı yalıtım projesinde gerekli hesaplar TS 825 no.lu Türk Standardında açıklanan metodlara göre yapılır.

Isı yalıtım projelerinde gerekli hesaplamaların alınacağı TS 825 no.lu Türk Standardı binalarda ısı yalıtımını "İç hacimlerle dış hava ve değişik sıcaklıktaki hacimler arasında ısı akışını azaltıcı önlemlerin tümüdür" diye tanımlamaktadır.

İmar Kanunu Belediye İmar Yönetmeliği 8.03 Yapı Denetimleri maddesine göre İnşaat sırasında belirli sürelerde yapılacak tetkiklerde yapının mimarı ve statik projelerine uygunluğu denetlenir.

Yine aynı Yönetmeliğin 90.1 Yapı Ruhsat İşleri maddesinde "Yapının ruhsat ve eklerine uygun olması halinde devamına izin verilir, aksi halde İmar Kanununun ilgili hükümleri uygulanır" denilerek uyulması mecburi Isı Yalıtım kurallarının denetim ve yürütümü Belediyelere verilmiştir.

Ancak ilk çıktığı yıllarda uygulanmasında çalışılan bu yönetmelik, uygulanması zorunlu olmasının rağmen, maalesef son yıllarda göz ardı edilmekte, yeterince veya hiç denetlenmemektedir.

PİAR Araştırma Şirketi tarafından 1990 yılında 5 büyük şehirde Isı Yalıtım Yönetmeliği yürürlüğe girdikten sonra inşa edilmiş 15.643 bina üzerinde yapılan araştırmaya göre; İstanbul'da % 53, Ankara'da % 24, İzmir'de % 84, Kocaeli'de % 84 ve Bursa'da % 84 yeni yapılmış binada yönetmeliğe uyulmadığı tespit edilmiştir.

SONUÇ:

Gelişmekte olan ülkemizin enerjiye olan ihtiyacı her geçen yıl daha da artacaktır. Günümüzde fert başına düşen enerji ihtiyacı ülkelerin gelişmişlik düzeylerini yansıtmaktadır.

Gelişmiş ülkelere göre Türkiye'de fert başına tüketilen enerji miktarı üçte bir oranındadır. Ancak, mutlak surette şu da unutulmamalıdır ki, enerji rasyonel bir şekilde kullanılmadığı takdirde, petrolde dışa bağımlı olan ülkemizde yine büyük ekonomik krizlerin oluşmasında birinci etken olacaktır.

Konut inşaatlarında yasal bir zorunluluk olan ısı yalıtımı uygulaması ilgililerce mutlaka zamanında ve gereği gibi denetlenmeli, konuyu saptırmaya çalışanlar hakkında ilgili yasa hükümlerine göre mutlak surette cezai müeyyideler uygulanmalıdır.

Bu konuda, yıllardır sözü edilen, ancak hayata geçirilemeyen yapı polisi örgütlenmesinin ülkemiz şartlarına göre oluşturularak hayata geçirilmesi çok olumlu bir adım olacaktır. Yapı polisi Avrupa'da olduğu gibi ülkemizde de inşaatların kanun ve yönetmeliklere uygun inşa edilmelerini sağlayabildiği zaman, ülkemiz kaynaklarının israf edilmesi önenebilecektir.